

Talouselaskelmat marjatilan johtamisen tukena

Annika Lehtonen

10.2.2026

European unionin
osarahoittama

Annika Lehtonen

- **Talouden ja omistusjärjestelyiden asiantuntija**
- **kaupanvahvistaja**

- **6 vuotta ProAgria Itä-Suomessa**
- **Erikoistuminen: puutarha- ja marjatalous 🍓**
- **Sydäntä lähellä: Monimuotoiset maatilat ja erikoistuotanto, aloittavat yrittäjät**
- **Itä-Suomi**
- **041 7303345**
- **annika.lehtonen@proagria.fi**

ProAgria Itä-Suomi lyhyesti

Henkilöstö 110 hlö

Asiakkaat 4000 kpl

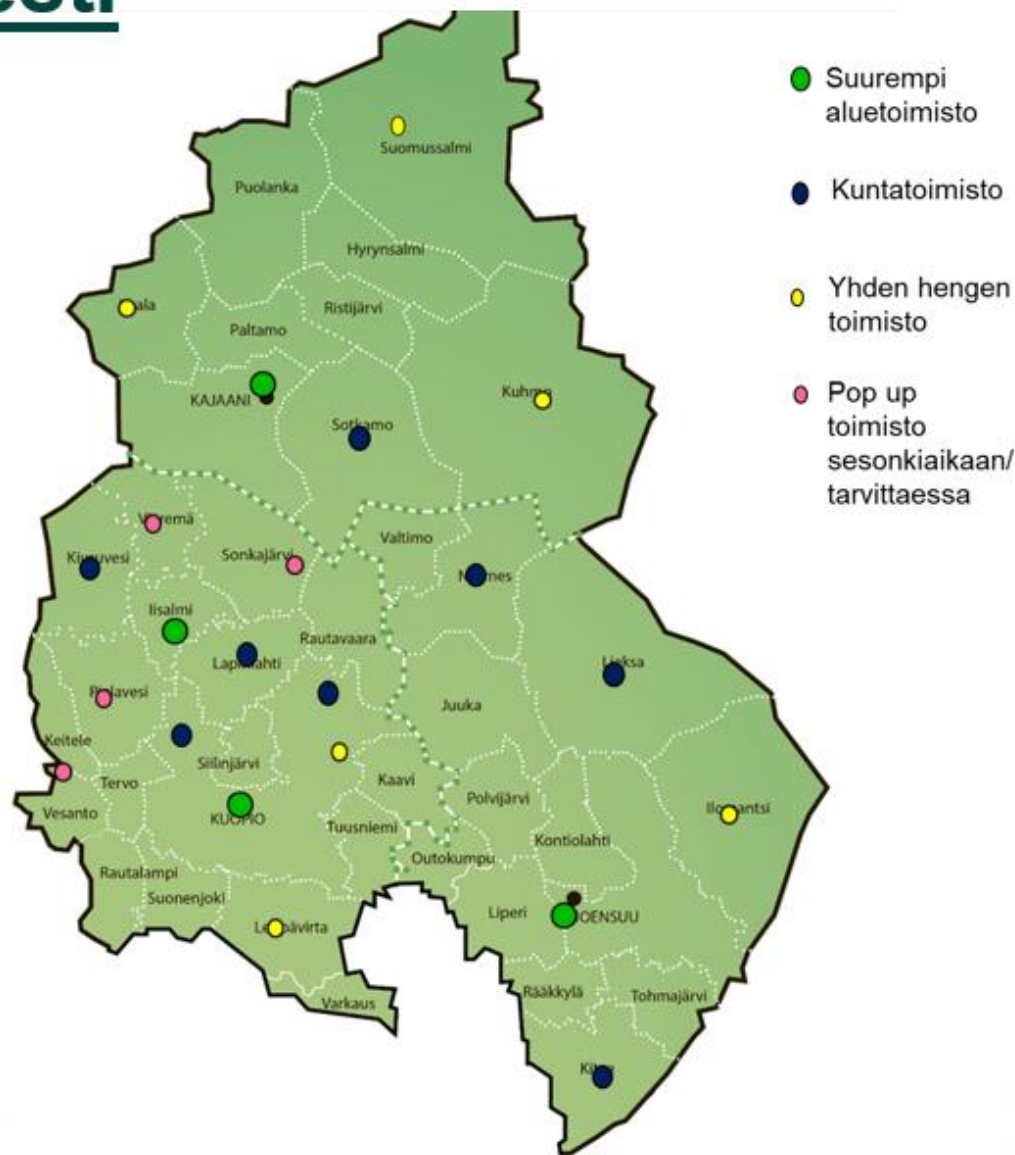
Jäsenet 5 298 kpl

Vuodessa yli 25 000
asiakaskontaktia

Liikevaihto 7 M €

Hankkeet n. 1,5 M €

Asiakashyöty
moniammatillisiin tiimeihin
sitoutuneilla asiakkailla
ka n. 20 000 €/v
(254 asiakasta, n. 70 lehmän maitotilat)

Yhteistyöllä kannattavuutta- hanke

- Kesto: 1.8.2024 – 31.7.2027
- Hanke toimii Pohjois-Karjalan alueella
- Hankkeen päätoteuttaja: ProAgria Itä-Suomi ry
- Hanke on tiedonvälityshanke
- Hankeen rahoittaja: EU:n maaseuturahasto / Pohjois-Karjalan ELY-keskus
- Hankkeen yhteistyökumppanit: MKN Itä-Suomi, Pohjois-Karjalan maaseutupalvelut & MTK Pohjois-Karjala
- Päätaavoite: vahvistaa maatilojen taloudellista kestävyyttä ja viljelijöiden yhteistyötä Pohjois-Karjalassa. Hankkeen avulla halutaan lisätä viljelijöiden verkostoitumista erityisesti hankintarenkaan kautta. Samalla pyritään edistämään omistajanvaihdoksia nuorten viljelijöiden keskuudessa ja tukemaan heitä tilojen pitkäjänteisessä kehittämisessä

Sisältö

- **Puutarhatilan talouden ominaispiirteitä**
- **Budjetointi – lyhyen aikavälin talouden suunnittelu**
- **Maksuvalmius/kassavirtalaskelma – pitkän aikavälin talouden suunnittelu**
 - **Tuotantokustannuslaskelma tukena**
 - **Yksityistalouden menot**
- **Talouden seuranta korostuu rahoitusneuvotteluissa**

Talouden ominaispiirteitä

- Ei tukisidonnainen tuotantoala -> maatalouspolitiikan byrokratia kuitenkin kuormittaa
- Markkinalähtöisyys: keskittyykö kuluttajakauppaan, tukkumyyntiin vaiko molempiin -> yrittäjäominaisuudet?
- Usein jatkojalostusta
- Sivutoimisuus
- Tulot ryppäissä -> kassa vaihtelee vuoden aikana paljon -> edellyttää hyvää hallintaa
- Sääolosuhteet vaikuttavat merkittävästi tulokseen (avomaa)
- Yrittäjä voi vaikuttaa muita tuotantosuuntia paremmin tuotteiden myyntikanaviin ja myyntiajankohtaan

Budjetointi

- **Lyhyen aikavälin** talouden seurannan ja suunnittelun väline
- Tarkastelujakso **1 vuosi**
- Tärkeä työväline, kun halutaan nähdä **rahojen riittävyys kuukausitasolla**
- Helpottaa maksuvalmiuden seurantaa -> vähentää ”hupiostojen” houkutusta
- Voidaan ennakoida haastavia kuukausia

Katsotaan esimerkki marjatilän budjetista

- Budjetointia voi tehdä itse, ei ole vaikeaa -> silti jää usein tekemättä
- Vakiintuneella tilalla 1 x vuodessa riittää
- Maksuvaikeuksia/ aloittava tila/ investointi tekeillä -> 2-3 krt vuodessa
 - Kirjanpito ajantasalla!
 - **Maataloudelle oma pankkitili!**

Maksuvalmiuslaskelma

- **Pitkän aikavälin** talouden seurannan väline
- Tarkastelujakso **noin 5-10 vuotta**
- Tuloja ja menoja käsitellään **vuositasolla** -> ei ota kantaa rahojen riittävyyteen kuukausitasolla
 - Huomioi tilan kokonaistalouden: tulot, menot, lainojen lyhennykset, korot, poistot, verot, investoinnit, avustukset, (metsätalous ja muu yritystoiminta) yksityistalouden menot
- Laskee talouden tunnusluvut
- Laskelman lopputulos on niin tarkka kuin sen lähtötiedot ovat!
 - Realistinen lopputulos vaatii käytännön ja talousosaamisen yhdistämistä
- Rahoittaja vaatii usein lainaneuvotteluihin ja Ely-keskus avustusten hakuun
- **Mahdollistaa mm. riskiversioiden** teon (satotason lasku, korkojen nousu, vuokrapeltojen poisjäänti..)

Katsotaan esimerkki maksuvalmiuslaskelmasta

Optimistiversio

Maksuvalmius 6 ha mansikkaa, 20 ha peltoa, 1 yrittäjä

Esimerkki optimisti / kausi 2026 - 2034

Ajettu: 09.02.2026 15.33.00	Suunnitelma 2026	Suunnitelma 2027	Suunnitelma 2028	Suunnitelma 2029	Suunnitelma 2030	Suunnitelma 2031	Suunnitelma 2032	Suunnitelma 2033	Suunnitelma 2034
Maatalouden tulot	259 200	259 200	259 200	259 200	259 200	256 300	256 300	256 300	256 300
Maatalouden menot	-133 715	-125 075	-122 619	-130 255	-130 255	-129 415	-130 255	-129 475	-128 855
Menot % tuloista	52	48	47	50	50	50	51	51	50
MAATALOUDEN TULOT - MENOT	125 485	134 125	136 581	128 945	128 945	126 885	126 045	126 825	127 445
YRITYSTOIMINNAN TULOT - MENOT	125 485	134 125	136 581	128 945	128 945	126 885	126 045	126 825	127 445
Yritystoiminnan korko- ja rahoitusmenot	-2 271	-5 493	-6 114	-5 594	-4 997	-4 430	-3 874	-3 286	-2 722
Yritystoiminnan osuus veroista	55 755	55 215	55 612	56 122	56 555	56 555	56 755	56 555	56 555
YRITYSTOIMINNAN TULORAHOITUS	69 461	75 413	85 425	81 229	81 093	79 930	79 442	79 853	78 163
Yritystoiminnan lainojen lyhennykset		-9 400	-15 400	-15 400	-15 400	-15 400	-15 400	-15 400	-15 400
YRITYSTOIMINNAN KASSAJÄÄMÄ	69 461	66 013	70 025	65 829	65 693	64 530	64 042	64 453	62 763
Yksityistalouden lainojen korot	-361	-708	-658	-615	-564	-516	-469	-419	-371
Yksityistalouden lainojen lyhennykset		-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Yksityistalouden muut menot	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
KOKO TALOUDEN KASSAJÄÄMÄ	39 100	33 705	37 767	33 614	33 529	32 414	31 972	32 434	30 792
Maatalouden investoinnit	-150 000	-75 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Aloitusavustuksen nosto	20 000	20 000							
Lainojen nostot	150 000	60 000							
Myyntien arvonlisäverot	31 850	31 850	31 850	31 850	31 850	31 850	31 850	31 850	31 850
Ostojen arvonlisäverot	-14 874	-30 858	-14 778	-16 026	-16 026	-16 026	-16 026	-15 839	-13 391
Alv-tilitysmeno / Alv-palautustulo	-14 138	-3 656	-14 392	-16 032	-15 824	-15 824	-15 824	-15 980	-18 051
YLI/ALIJÄÄMÄ	61 938	36 041	30 447	23 406	23 529	22 414	21 972	22 465	31 200
KASSAVARAT 31.12.	61 938	97 979	128 426	151 832	175 361	197 775	219 748	242 213	273 413
Lainat 31.12.	150 000	199 000	182 000	165 000	148 000	131 000	114 000	97 000	80 000
Alv-velat 31.12.	2 829	165	2 845	2 637	2 637	2 637	2 637	2 669	3 077
VELAT YHTEENSÄ 31.12.	152 829	199 165	184 845	167 637	150 637	133 637	116 637	99 669	83 077

RISKIVERSIO

Maksuvalmius

Esimerkki riskiversio, / kausi 2026 - 2034

Ajettu: 09.02.2026 15.46.21	Suunnitelma 2026	Suunnitelma 2027	Suunnitelma 2028	Suunnitelma 2029	Suunnitelma 2030	Suunnitelma 2031	Suunnitelma 2032	Suunnitelma 2033	Suunnitelma 2034
Maatalouden tulot	201 800	201 800	201 800	201 800	201 800	198 900	198 900	198 900	198 900
Maatalouden menot	-133 715	-125 075	-122 619	-130 255	-130 255	-129 415	-130 255	-129 475	-128 855
Menot % tuloista	66	62	61	65	65	65	65	65	65
MAATALOUDEN TULOT - MENOT	68 085	76 725	79 181	71 545	71 545	69 485	68 645	69 425	70 045
YRITYSTOIMINNAN TULOT - MENOT	68 085	76 725	79 181	71 545	71 545	69 485	68 645	69 425	70 045
Yritystoiminnan korko- ja rahoitusmenot	-2 271	-5 493	-6 119	-5 579	-5 005	-4 429	-3 874	-3 289	-2 722
Yritystoiminnan osuus veroista	24 000	-23 027	-16 141	-13 664	-14 091	-13 741	-15 825	14 509	-20 748
YRITYSTOIMINNAN TULORAHOITUS	41 014	47 905	56 921	52 302	52 448	51 315	50 946	51 627	46 575
Yritystoiminnan lainojen lyhennykset		-9 400	-15 400	-15 400	-15 400	-15 400	-15 400	-15 400	-15 400
YRITYSTOIMINNAN KASSAJÄÄMÄ	41 014	38 505	41 521	36 902	37 048	35 915	35 546	36 227	31 175
Yksityistalouden lainojen korot	-361	-708	-658	-615	-564	-516	-469	-419	-371
Yksityistalouden lainojen lyhennykset		-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Yksityistalouden muut menot	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
KOKO TALOUDEN KASSAJÄÄMÄ	10 653	6 197	9 263	4 686	4 884	3 799	3 476	4 208	-796
Maatalouden investoinnit	-150 000	-75 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Aloitusavustuksen nosto	20 000	20 000							
Lainojen nostot	150 000	60 000							
Myyntien arvonlisäverot	24 990	24 990	24 990	24 990	24 990	24 990	24 990	24 990	24 990
Ostojen arvonlisäverot	-14 874	-30 858	-14 778	-16 026	-16 026	-16 026	-16 026	-15 839	-13 391
Alv-tilitysmeno / Alv-palautustulo	-8 421	3 204	-7 532	-9 172	-8 964	-8 964	-8 964	-9 120	-11 191
YLI/ALIJÄÄMÄ	32 347	8 533	1 943	-5 522	-5 116	-6 201	-6 524	-5 761	-388
KASSAVARAT 31.12.	32 347	40 880	42 823	37 302	32 186	25 985	19 461	13 701	13 313
Lainat 31.12.	150 000	199 000	182 000	165 000	148 000	131 000	114 000	97 000	80 000
Alv-velat 31.12.	1 686		1 702	1 494	1 494	1 494	1 494	1 525	1 933
VELAT YHTEENSÄ 31.12.	151 686	199 000	183 702	166 494	149 494	132 494	115 494	98 525	81 933

Maksuvalmiuslaskelma

- Hyvän maksuvalmiuslaskelman teko vaatii yrittäjältä osallistumista ja kiinnostusta
- Neuvojan tekemällä laskelmalla ei tee mitään
- Laskelmaa tehdään ja katsotaan läpi niin monessa palaverissa kuin yrittäjä haluaa

Yksityistalouden menot

- Tiedätkö paljonko teillä kuluu vuodessa/kuukaudessa rahaa ruokaan tai auton kuluihin?
- Maatalouden kustannukset usein tiedetään satasen tarkkuudella, mutta yksityistalouden menojen arviot voivat heittää kymmeniä tuhansia todellisuudesta
- Hyvin usein syy siihen, miksi laskelma ei pidä paikkansa -> yksityistalouden menot sisällytetään laskelmaan
- Tässäkin auttaa erillinen tili maatalouden rahaliikenteelle

Katsotaan esimerkki yksityistalouden budjetista

2 aikuista, 2 lasta, 1 koira, 1 yks.talouden auto, omakotitalo ja mökki, halvat harrastukset

	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
Meno												
Talolainan lyhennys ja korko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Auton lyhennys	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300
Remonttilainan lyhennys	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350
Ruoka	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
Vesi ja jätevesi	170			116			114			110		
Kiinteistövero			150					150				
Puhas Oy	44				70			54		47,0		
Sähkö	150	156	170	110	95	38	48	25	41	41	23	50
Siirto		147		200		146		95		77		77
Kotivakuutus ym.			123			123	252	153	130	150		123
Lasten vakuutukset		250							250			
Lasten harrastukset	120	120	120	120				70	70	70	70	70
salikortit	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
Elisa netti	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Auton verot			141			141			142			142
Auton vakuutus	143			243			243			152	0	
Auton huolto ym	300					650			300	0		
Vaatteet, kengät, ulkokampeet	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Polttoaineet	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
Matkustus							5000					
Puh.maksut ja netti	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
Suoratoisto	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Satunnaisostokset, lahjat...	100	100	150	100	100	100	170	100	100	100	100	1000
Koiran menot	60	60	60	100	60	60	60	60	60	60	100	60
Mökin kulut	150	150	150			250	250			150	150	150
Tarvikkeita	150	150	500	150	150	500	150	150	500	150	500	150
Säästöön	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300
Yhteensä:	3827	3573	4004	3579	2915	4448	8727	3297	4033	3547	3383	4262
Yhteensä/vuosi	49594 €											

Kasvikohtainen kustannuslaskenta maksuvalmiuslaskelman tukena

- Maksuvalmiuslaskelman teko haastavaa jos tilalla ei ole aiempaa tuotantoa
- Tarkkuutta saadaan tuotantokustannuslaskennalla -> yksityiskohtainen laskelma menoista ja tuloista
 - Uusi yrittäjä/ tuotantosuunnan vaihtaja saa myös käsitystä kulurakenteesta
 - Tehdään usein yhteistyössä puutarha-asiantuntijan kanssa

KULUT					
Perustamisvuosi					
Muuttuvat kulut					
	Määrä	Yks.	á-hinta	Yht. euroa	
Rikkakasvien hävittäminen: glyfosaatti 2 x 4 l + 1 l	9	l	10,10	90,90	
Viljavuustutkimus, marjapaketti, 48,30 + 15,00	1	kpl	63,30	63,30	
Kalkitus, biotiitti 5 tn/ha levitettynä	5	tn	46,00	230,00	
Peruslannoitus:					
	Hevi 1	250	kg	0,77	192,50
	Rakeinen vähätyypinen lannos	400	kg	1,77	708,00
	Täydentävä lannos	150	kg	1,31	196,50
Monivuotinen biohajoava muovi	2500	m	0,48	1200,00	
Muovinlevityskoneen vuokra	1	kpl	250,00	250,00	
Tikut	15000	kpl	0,17	2550,00	
Nurmikkosiemenseos riviväleihin	rivivälinurmea	0,85	ha		
	käytetyn seoksen määrä	20	kg/ha	5,80	98,60
Traktori ja ruohonleikkuri: poltto- ja voiteluaine	24	h	14,50	348,00	
Työkustannukset			kpl	537,60	537,60
Yhteensä					7984,15
Nuoruvaiheen vuosi					
Muuttuvat kulut					
	Määrä	Yks.	á-hinta	Yht. euroa	
Traktorin ja ruohonleikkurin poltto- ja voiteluaine	5	h	14,50	73	
Paikkaustaimet	150	kpl	0,17	26	
Lannoitus, raemainen puutarhalannos	100	kg	1,77	177	
Kemiallinen rikkatorjunta-aine	1	l	10,10	10,1	
Työkustannukset			kpl	537,60	537,60
Yhteensä					823
				Nuoruvaiheita 2	1645,4

Kasvikohtainen kustannuslaskenta maksuvalmiuslaskelman tukena

- Pensaskasvien kohdalla kiinnostaa usein se, paljonko rahaa laitettava kiinni ennen kuin tuottoa alkaa saamaan
- Esimerkin herukan viljelijän aloittajalla kuluisi suunnitellun alan perustamiseen n. 140 000 euroa ennen kuin kasvusto alkaisi tuottamaan

Liikevaihdon kehitys suunnitellulla perustamisalalla								(ei huomioi tukia)						
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	
Sadon kasvu														
Istutus	5	5	5											
Nuoruvuosi 1		5	5	5										
Nuoruvuosi 2			5	5	5									
Satovuosi 1				5	5	5								
Satovuosi 2					5	5	5							
Ssatovuosi 3							5	10	15	15	15	15	15	
Yht ha	5	10	10	15	15	15	15	15	15	15	31	31	31	
Liikevaihdon kasvu														
Satovuosi 1				7500	7500	7500								
Satovuosi 2					11250	11250	11250							
Ssatovuosi 3							26250	52500	78750	78750	78750	78750	78750	
Yht. e					18750	45000	63750	78750	78750	78750	78750	78750	78750	
Menojen kasvu														
Istutus	39921	39921	39921											
Nuoruvuosi 1		4114	4114	4114										
Nuoruvuosi 2			4114	4114	4114									
Satovuosi 1				3355	3355	3355								
Satovuosi 2					9127	17089	9127							
Ssatovuosi 3							17089	34178	51267	51267	0,00	0,00	0,00	
	-39921	-44034	-48148	-11582	-16596	-37533	-43305	-51267	-51267	-51267	-51267	-51267	-51267	
Tulot - menot					2154	7467	20445	27483	27483	27483	27483	27483	27483	

Rahoituksen saatavuus

- Pankkirahoituksen neuvotteluihin varattava aikaa
 - Lainalupauksen saantiin voi kulua 1 - 4,5 kk
- Laskelmilta odottavat vahvaa kassaa ja riskivaran kertymistä sekä liiketoimintaan suhteutettua riittävää tulorahoituksella tehtävää investointivaraa
- Maksuvalmius, käyttökate, omavaraisuusaste, velat/liikevaihdosta
- Vakuudet haasteena
- Pankit arvostavat paperille vietyjä suunnitelmia, tavoitteita, mittareita ja niiden seurantaan sekä omarahoitusosuutta
 - Asiakastiimitoiminta saanut hyvää palautetta -> tavoitteet ylhäällä ja niihin pääsyä seurataan

Asiakastiimitoiminnan ja yhteistyön hyötyjä

- Jos tekemiset tilalla ovat erillisiä ja toisistaan irrallisia projekteja, saattaa talous ja todellisuus kävellä eri polkuja, parantaa tiedonkulkua
- Yhdessä tekemällä uusia ideoita ja näkökulmia
- Tuotannon laajentuessa tärkeää miettiä talous ja tuotanto yhdessä, jotta kustannuksista tulee realistiset ja toteutettavissa olevat
- Antaa varmuutta tekemisiin ja päätöksiin
- Vähentää spontaaneja harkitsemattomia hankintoja
- Uusilla yrittäjällä rinnalla kulkemista ja nopeasti tavoitettavissa oleva tieto
- Varmuutta rahoitusneuvotteluihin
- Toiset silmäparit katsomassa käytännön tekemistä pellolla
- Asiantuntijoilta saa ajankohtaista tietoa sekä vertailutietoa hyvistä käytännön kokemuksista

Kiitos!

**Kysyttävää
kokemuksia?**